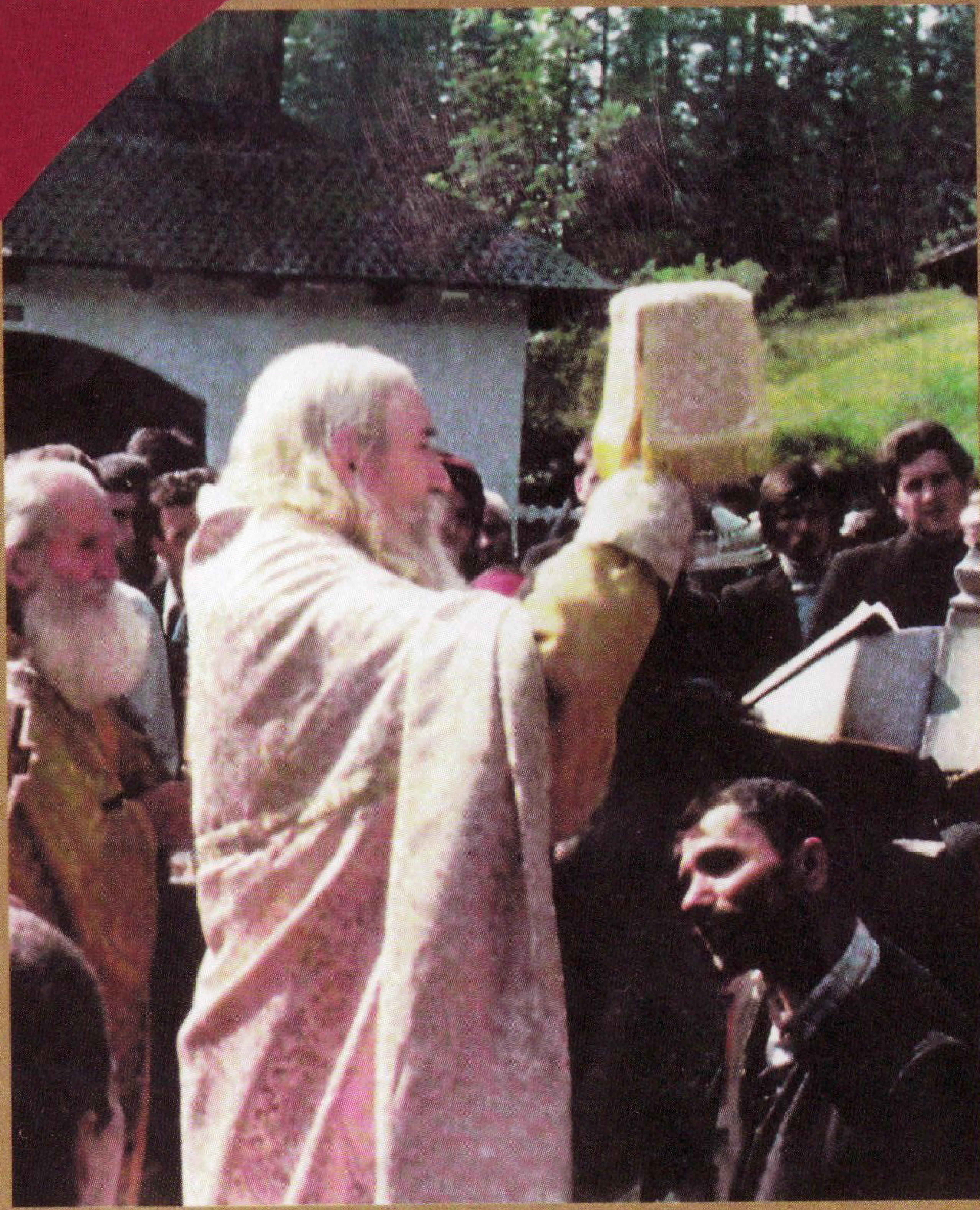
URCUŞ SPRE ÎNVIERE

Părintele CLEOPA



Despre pomenirea morţilor şi despre folosul celor 40 de Liturghii

11

Părintele CLEOPA

DESPRE POMENIREA MORȚILOR ȘI DESPRE FOLOSUL CELOR 40 DE LITURGHII

TRINITAS
IAȘI, 2003

Textul broșurii reproduce articolul cu același titlu, semnat de Părintele Cleopa, apărut în revista „Teologie și Viață” nr. 7-12/1996.
Editura Trinitas, Iași, 2003

Pomenirea morților o făceau creștinii de demult la Liturghia Sfântului Iacov, întâia Liturghie care se întocmise încă din timpul celui dintâi episcop al Ierusalimului. În ea se rânduise slujbă specială pentru morți. Mai târziu, s-au rânduit slujbe separate pentru morți și, cu timpul, s-a văzut cât folos aduc cele 40 de panahide pentru cei răposați.

De aceea, vă voi arăta mai întâi care este pricina pentru care se fac slujbele de pomenire la trei zile după moarte, apoi la nouă zile și la 40 de zile. Pe urmă, dacă va rândui Dumnezeu, vă voi mai spune niște istorioare în legătură cu cele 40 de panahide și 40 de Liturghii.

Acestea se spun după învățăturile Sfinților Părinți și după descoperirile ce s-au făcut unora dintre ei. Iată, dar, ce se întâmplă cu sufletul omului după moarte până la vremea de 40 de zile:

În **ziua întâi**, când moare omul, sufletul lui stă acolo unde a ieșit din trup. Să zicem că trupul este pe o laiță, sau în sicriu, sau pe catafalc, sau pe o masă. Îngerul nostru de la botez, care este ajutorul nostru până la moarte, ne păzește și stă o zi și o noapte lângă trup. E ca și cum ai avea o haină pe care ai purtat-o mulți ani și, când s-a învechit, te-ai dezbrăcat de ea și o lași pe pat sau în cui și te uiți la ea că-i ruptă și veche, și-ți aduci aminte: cu haina asta am fost la nuntă și la biserică și la târg, în alte și alte locuri. Cam așa se întâmplă și cu sufletul când se dezbracă de trup. Trupul este ca o haină în care a stat sufletul sau ca o casă a lui în ziua când se dezbracă sufletul de această haină a trupului, înainte de a se despărți pentru multă vreme unul de altul. Iar îngerul de la botez îl ține încă pe suflet lângă haina aceasta cu care a fost îmbrăcat.

Și se minunează sufletul foarte când vede cum se descompune trupul și ce miros dezgustător împrăștie și nu-i vine să creadă că a stat în acel lăcaș din care nu se alege nimic.

Acum își aduce aminte de ceea ce spune Proorocul David: „Scoate, Doamne, din temniță sufletul meu ca să se mărturisească numele Tău” (Ps. 141, 7). Și-i arată îngerul: „Vezi, suflete, trupul acesta care se descompune; cu acesta ai fost în căile cele bune, dar tot cu acesta ai făcut și atâtea păcate; cu acesta ai făcut metanii, cu acesta ai plâns, cu acesta ai mers la biserică, dar cu acesta ai fost și la desfrâu și la beții și la jocuri, și la furt și la distracții și la alte răutăți. La toate acestea stă și cugetă sufletul după moarte – după ce iese din trup – și lucrează mai repede ca fulgerul, căci este ființă rațională și gânditoare, și nu mai e îngreuiat de trup. Și de aceea își amintește cu mare iuțeală nu numai de cuvintele pe care le-a vorbit în viață, ci și de toate gândurile pe care nu le-a vorbit. Dacă omul ține minte acum, în viață fiind, ce a grăit când era copil sau în multe alte momente, cum nu își va aminti cu mult mai ușor de toate atunci când se dezbracă de această țărână a trupului, care este grosime mare pentru el ?

Deci 24 de ore ține îngerul de la botez sufletul lângă trup, cu puterea lui Dumnezeu, ca să-i arate încă o dată lăcașul în care a viețuit pe pământ și-i spune: să știi, suflete, că atunci când va suna trâmbița cea mare a Judecății, cum spune Apostolul, ai să te îmbraci din nou cu acest trup și vei sta înaintea Dreptului Judecător, ca să dai seamă de cele ce ai lucrat în trup – fie bune, fie rele. Aceasta se întâmplă în ziua cea dintâi. Noi plângem pe cel mort că ne-a părăsit, dar el e încă de față.

În **ziua a doua** după moarte, se întâmplă un lucru mai înfricoșător. Se întâmplă ceea ce spune Proorocul David: „Pentru ce să mă tem în ziua cea rea, când mă va înconjura fărădelegea vrăjmașilor mei" (Ps. 48, 5). Adică tot ce ai lucrat în viață ți se arată deplin și concret în ziua a doua. În această zi, Îngerul păzitor duce sufletul pe unde a umblat toată viața, chiar de ar fi înconjurat el globul pământesc de o mie de ori. De ar fi trăit omul cât de mult, sufletul se duce pe unde a trăit, căci merge cu mare repeziciune. Vedeți, când ne rugăm, cu gândul

acum suntem în cer, acum suntem înapoi. Nici n-am pronunțat bine ceva cu limba și gândul a luat-o înaintea limbii. Așa de repede se mișcă și sufletul după ce iese din trup.

Și îngerul care-l însoțește îi spune: „Iată suflete, aici ai curvit, aici ai furat, aici te-ai îmbătat, aici ai glumit, aici ai râs, aici te-ai mâniat, aici ai vorbit vorbe murdare, aici ai jucat, aici ai chiuit, aici ai făcut cu ochiul, aici ai bătut din palme, aici ai fost în cârciumă și ai pus lăutari să-ți cânte". Pe urmă îi arată și cele bune: „Iată, aici ai făcut metanii, aici ai plâns, aici ai mers la Sfânta Liturghie, aici ai ajutat pe un sărac, aici ai ajutat pe cineva care era bolnav, aici ai cercetat pe un om aflat în temniță, aici ai ascultat Sfânta Liturghie, aici ai ascultat predica, aici ai cântat o cântare religioasă, aici ți-a fost milă de un om necăjit". Și-i arată pas cu pas, minut cu minut, unde a fost și ce a făcut, iar sufletul, rămas încremenit de cele ce vede, nu poate zice nimic, pentru că tot ce-i spune a făcut cu adevărat.

Îngerul îi arată toate cele făcute de el cât timp a fost în trup și sufletul le recunoaște pe

toate. Cum să nu fie adevărate când îngerul a călătorit cu el, a fost pe umărul lui, în chip nevăzut, și a scris toate împrejurările vieții și gândurile lui?

În **ziua a treia** se întâmplă un alt lucru, mai înfricoșător. În ziua aceea i se dau sufletului încă șase îngeri care, împreună cu cel de la botez, sunt șapte, și își începe călătoria spre cer, căci are de trecut vămile văzduhului. Sunt 24 de vămi pe unde trebuie să treacă sufletele noastre. La fiecare din ele suntem cercetați de cele mai mari căpetenii ale iadului pentru toate faptele, toate cuvintele și toate gândurile (vezi **Tainele vieții viitoare**, cap. 3). Și sufletul trece prin vămi ca fulgerul, însoțit de cei șapte îngeri, iar dracii îi arată toate relele ce a făcut dar nu le-a spovedit. Dacă omul s-a spovedit curat la duhovnic, Duhul Sfânt a șters de pe zapisele drăcești păcatele pe care le-a făcut omul cu lucrul, cu cuvântul sau cu gândul, cu voie sau fără de voie. Le-a șters dacă omul s-a spovedit, i-a părut rău de ele și a încetat a le mai face. În acest caz, zapisele diavolilor se

fac albe. Dar, dacă nu s-a mărturisit sau nu s-a mărturisit curat, sufletul își vede păcatele scrise. Iar cele 24 de vămi încep cu vama păcatelor cele mai obișnuite ale noastre: cu păcatele vorbirii deșarte. Căci cine este atât de stăpân pe limbă încât să nu mai zică vreo vorbă deșartă? Se știe cât este de aplecat omul să vorbească de rău și să spună glume. De aceea, ca să treci prima vamă ușor, când te duci la spovedanie întâi aceasta să o spui: părinte, am vorbit vorbe deșarte. A doua vamă este a minciunii, a treia a vorbirii de rău, a patra a lăcomiei și așa mai departe. Sufletul trece prin toate vămile și nu poate fi oprit pentru că trebuie să ajungă în ziua a treia la Dumnezeu. Dar i se arată la fiecare vamă păcatele lui și el știe că după 40 de zile are să cadă la vama cutare, adică are să se ducă la muncile cele veșnice dacă nu s-a mărturisit și nu s-a pocăit de fărădelegile lui. Deci, în ziua a treia, după ce a trecut vămile însoțit de cei șapte îngeri, sufletul ajunge la Prea Sfântul Dumnezeu, la Scaunul Prea Sfintei și de viață

făcătoarei Treimi. Atunci ajunge prima dată sufletul la Dumnezeu. Deci Biserica noastră, ca o mamă bună și duioasă, a treia zi după moarte face pomenire celui mort. Nu știu dacă în toate locurile este acest obicei, ca atunci când se vine de la înmormântare să se facă acasă masă întru pomenirea celui mort. E bine să facem aceasta, căci așa este rânduiala Bisericii. Când se vine de la înmormântare e bine să se facă o mică masă, să se dea de pomană haine de-ale mortului, să se dea de pomană mâncare pentru sufletul care s-a dus dintre cei vii.

Pentru ce se face această pomenire la trei zile de la moarte? Pentru că sufletul a ajuns pentru prima dată la Dumnezeu și e bine să ne rugăm ca Dumnezeu să-l binecuvânteze cu liniște, cu pace și cu darul Sfântului Duh.

Iar din ziua a treia, sufletul trebuie să treacă prin rai șase zile. Cel păcătos trece prin rai, ca și cel drept. Dar, vai și amar, câtă deosebire este între unul și altul! Cât se bucură cel drept când trece prin rai, știind că are să moștenească raiul, și cât de mult se scârbește cel

păcătos, când vede ce a pierdut! Sufletul trebuie să treacă șase zile prin rai, însoțit de îngerii cei buni, ca să vadă toate frumusețile raiului. Și, deși merg cu iuțeala gândului, nu pot dovedi să le vadă pe toate, căci raiul este nemărginit. Acolo vede sufletul raiul desfătării, acolo pământul celor blânzi, acolo palatul Noului Sion, acolo mireasa Mielului, cum spune la Apocalips, acolo Ierusalimul cel ceresc, acolo sânul lui Avraam și toate câte pomenește dumnezeiasca Scriptură despre rai, pe toate le vede sufletul omului; vede frumuseți, după cum zice Apostolul Pavel: „Ci precum este scris «cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El»" (I Corinteni 2, 9; Luca 23, 43; Apocalipsa 2, 7). Numai o floare din rai – zice unul din sfinți – dacă s-ar putea aduce pe fața pământului, nu am putea-o compara cu toate comorile pământului, atât este de frumoasă. Acolo, cum zice Marele Vasile, florile pururea înfloresc și niciodată nu se veștejesc

(**Hexaemeron** - Cuvânt despre rai). Și atâta mireasmă, și atâta frumusețe, și atâta cântare este acolo, și atâta lumină, și atâta bucurie, atâta dreptate și atâta pace întru Duhul Sfânt, și atâta mângâiere duhovnicească, încât este cu neputință limbii de țărână a omului să poată povesti ce vede sufletul acolo. Deci, văzând sufletul aceste frumuseți, aceste minunății, când trece prin rai, dacă știe că a făcut fapte bune și a murit mărturisit și împărtășit cu Prea Curatele Taine și împăcat cu Biserica, are mare bucurie, căci simte că după 40 de zile va fi rânduit undeva acolo până la dreapta Judecată, și are să se veselească de atunci înainte. Dar dacă se știe păcătos, își zice: Vezi ce ai pierdut? Prost am fost, rău și nebun am mai fost. Cum am făcut eu numai voia trupului celui de țărână, a cărnii aceleia pe care o mănâncă acum viermii în pământ și cum am pierdut eu aceste frumuseți care nu sunt pentru o mie de ani, nici pentru milioane de ani, ci pentru veșnicie. Și-i pare foarte rău. Iar îngerul de la botez îi spune: Suflete, de câte ori îți spuneam eu ție: lasă

păcatul, părăsește fumatul, beția, înjurătura, desfrânarea și nu m-ai ascultat. Iată că de acum ai pierdut aceste frumuseți pe care nu erai vrednic nici să le vezi dacă nu voia Dumnezeu să-ți îngăduie a vedea ce ai pierdut.

Și așa merge sufletul șase zile prin rai, și cu cele trei zile care au trecut până a ajuns la cer, la Scaunul Prea Sfântului Dumnezeu, se fac nouă zile. Iar în ziua a noua sufletul este dus de înger a doua oară la Scaunul Prea Sfintei și de viață făcătoarei Treimi. Și de aceea se face pomenirea celor morți la nouă zile (*Viața răposaților noștri*). Atunci se roagă Sfânta Biserică, mama noastră duhovnicească, pentru sufletul omului aceluia care a fost botezat în cristelniță în numele Sfintei Treimi, ca Dumnezeu să caute cu milă și cu îndurare asupra lui când vine a doua oară să se închine.

Și, după ziua a noua, când sufletul ajunge pentru a doua oară la Scaunul Prea Sfintei Treimi, el este blagoslovit de Dumnezeu și trimis să meargă în iad, prin care are să treacă 30 de nopți și 30 de zile. Și merge prin iad cu

iuțeala fulgerului și nu mai pridideşte să vadă atâtea munci şi atâtea chinuri cu care se muncesc sute de popoare care n-au cunoscut pe Dumnezeu şi mii şi milioane de creştini care, deşi L-au cunoscut, L-au supărat și n-au făcut voia Lui. Şi când trece prin iad se dau sufletului îngeri, care sunt un fel de gardă a lui Dumnezeu, numiţi „zapcii". Şi îngerul de la botez merge şi el neîncetat. Iar aceia au culoarea aripilor ca razele soarelui când apune şi numai unul din ei este mai înfricoşat la vedere decât toate muncile iadului. Şi aceştia sunt garda care păzeşte sufletul care trece prin iad, căci diavolii mare ură au pe sufletul nostru.

Şi trece prin iad 30 de zile şi 30 de nopţi, şi acolo vede ce a spus Mântuitorul în Evanghelie: vede gheena, vede tartarul despre care zice Mântuitorul că focul celor de acolo nu se stinge şi viermele nu doarme, unde e plângerea şi scrâşnirea dinţilor. Acolo vede iadul cel mai de jos şi fântâna adâncului, acolo vede iezerul cel de foc, cum se spune în Apocalips, şi toate muncile cele nenumite și negândite, care nu se

pot spune de vreo limbă. Şi aude atunci sufletul mii şi milioane de glasuri care ţipă şi se vaită şi se muncesc, şi vede feţele cele urâte ale dracilor, pe care dacă le-ar vedea omul cât este în viaţă nu i-ar putea rămâne sufletul în trup, ci ar sări din trup, rămânând mort într-o clipită.

Şi trec astfel 30 de zile. Şi dacă sufletul se ştie pe sine drept, are mare îndrăzneală, căci îi spune îngerul de la botez: „Vezi, suflete, dacă m-ai ascultat pe mine? Dacă ai fost blând şi milostiv, postitor, ai mers la biserică, ai iertat pe cei ce ţi-au greşit şi te-ai păzit de păcatele grele, de moarte, iată de ce munci, care sunt pentru vecii vecilor, ai scăpat". Iar dacă se ştie păcătos plânge cu amar, căci ştie că într-una din acele munci va fi rânduit şi el până la Judecata de apoi şi după Judecată, dacă nu mai are cine să-l pomenească şi să-l scoată.

După ce trece 30 de zile prin iad, în ziua a 40-a, sufletul este adus de Îngeri a treia oară la Scaunul Prea Sfintei Treimi. De aceea, în ziua a 40-a de la moarte se face pomenirea de 40 de zile pentru cel mort. Şi atunci se face judecata

particulară a sufletului, adică judecata prin care rânduiește Dumnezeu unde va sta sufletul până la Judecata universală, sau la bine sau la rău.

Iată, v-am arătat drumul sufletului până la 40 de zile după moarte, ca să știm toți și să facem pomenirea la trei zile, la nouă zile și la 40 de zile. Și după 40 de zile, după ce a fost judecat sufletul în chip provizoriu și rânduit unde va sta până la Judecata din urmă, rămâne totuși o portiță deschisă ca să poată ieși din iad. Dacă el a murit împăcat cu Biserica, dar nu cu totul afundat în păcate grele, căci s-a spovedit dar nu a apucat să facă canon, Biserica poate mijloci, prin neamurile lui, prin dumnezeiasca Liturghie, prin pomeniri și prin slujbe, să-l scoată de acolo, să-l ducă la bucuria cea fără de margini, iar dacă nu are neamuri bune și credincioase, sufletul se muncește până la Judecata din urmă și de atunci mai departe, în vecii vecilor, fără de sfârșit.

*

Iată, în legătură cu cele spuse până acum, o istorioară despre puterea celor 40 de panahizi.

Odinioară s-a întâmplat un război mare între bizantini și perși. Atunci, împărăția greco-romană se întindea până în Asia, la hotarele perșilor. Și, în războiul acesta dintre perși și bizantini, întâmplându-se din voia lui Dumnezeu să fie bătuți creștinii, o mare mulțime din ei au rămas prizonieri la perși. Iar perșii, după ce i-au luat prizonieri pe creștini, i-au legat în lanțuri și i-au trecut în țara lor. Și, ca să-i muncească mai mult, i-au pus să facă un tunel unde aveau să adăpostească proviziile de război și alte lucruri. Și săpând acolo prizonierii creștini, din rânduiala lui Dumnezeu, s-a întâmplat că s-a dărâmat tunelul, omorându-i pe toți. Unul singur a rămas viu, căci acolo unde a căzut muntele deasupra lui au fost două pietre mari, uriașe, și pietrele acelea s-au așezat colț la colț iar dedesuptul lor a rămas o încăpere mare, în care ar fi putut sta 20 de oameni. Dar ce folos că a rămas acolo. Avea el oleacă de aer, că era încăperea mare, dar n-avea lumină, nici mâncare, nici băutură, și nici nu știa nimeni că a rămas om în viață acolo sub munte. Apoi,

fiindcă era vorba de prizonieri străini, nu s-au mai îngrijit să-i scoată pe cei morți și să dea astfel peste cel rămas în viață. Că, dacă ar fi fost vorba de niscaiva din țara lor, s-ar fi silit să-i scoată, dar așa, nimeni nu s-a mai gândit la asta și i-au lăsat morți acolo pe toți. Iar omul acela, săracul, a rămas și el acolo. Dar era foarte credincios, având acasă femeie mai credincioasă decât dânsul. Venind curând după înfrângere în satul lor unul din tovarășii lui de pe front, femeia l-a întrebat: „Pe bărbatul meu nu l-ai văzut?". El, atunci, i-a răspuns: „Bărbatul tău a fost prins de perși împreună cu alții și am auzit că i-au pus să sape un tunel care a căzut peste ei și au murit".

Biata femeie, dacă a auzit că bărbatul ei a căzut prizonier și a murit, ca o creștină bună, și-a zis: „De acum să-i fac cele 40 de parastase (panahizi)". Și s-a gândit să înceapă de îndată. El a stat, săracul, o vreme îngropat acolo sub pământ, iar la capătul a mai multor zile slăbise și ajunsese aproape de moarte. Femeia, îndată ce a aflat cele despre bărbatul ei, s-a dus la

biserică și a adus jertfă pentru pomenirea lui. Atunci, în vechime, Sfânta Liturghie se slujea la sate așa cum se slujește la noi în mănăstire, adică zilnic. Iar în vremea aceea veneau toți creștinii la biserică, cum spune la Faptele Apostolilor (F. A. 2, 42) că erau pururea zăbovind la biserică și în frângerea pâinii. Ea a început, deci, să facă parastasele și să-i aducă la biserică un sfert de litru de vin, o prescură și câteva lumânări. Preotul scotea la Liturghie și o părticică pentru robul lui Dumnezeu care murise, după cum i-a spus femeia.

Dumnezeu voia să descopere puterea celor 40 de parastase (panahizi). Ce s-a întâmplat, dar? Bărbatul vedea cum în fiecare zi, pe la ora 10, venea un tânăr îmbrăcat în alb, despica muntele ca fulgerul, aducea câte o lumânare, o sticlă de vin și o prescură, i le lăsa acolo, apoi dispărea. Și s-a gândit: „Măi, săraca femeia mea, Dumnezeu s-o întărească, îmi poartă parastasele că ea crede că am murit". Iar el aprindea lumânarea și la lumina ei mânca prescura și bea vinul adus. Și cât avea lumina,

de mânca prescura și bea vinul, era foarte mulțumit. Iar pe urmă stătea la rugăciune și mulțumea lui Dumnezeu pentru purtarea Lui de grijă, că-i trimitea acolo sub pământ cele aduse de femeia sa la biserică. Și se gândea el în mintea lui: „Femeia îmi face parastasele, dar ce are să se întâmple mai târziu? Știu că până în 40 de zile așa are să-mi aducă acestea aici îngerul Domnului, dar după cele 40 de zile ce are să se întâmple cu mine?". Și s-a întâmplat că femeia a făcut parastasele 20 de zile, și la 20 de zile a avut treabă să se ducă la cireada de vite, cum se duce la țară dimineața, și a întârziat să ducă coliva la biserică. A pus deoparte tot ce trebuia să ducă, dar, întârziind, și-a zis: „Las' că oi duce mâine, că astăzi nu mai am timp".

Și în ziua aceea nu i-a adus îngerul bărbatului ei prescura, vinul și lumânările. Atunci el a început a plânge, zicând: „Vai de mine, mi se pare că soția mea numai 20 de panahizi a făcut, că astăzi n-a mai venit îngerul Domnului să-mi aducă prescura, vinul și lumânările".

Dar ea, biata femeie, dacă n-a adus în ziua aceea coliva, a adus a doua zi două. Iar a doua zi a venit îngerul Domnului și a adus două prescuri, două sticle cu vin și două lumânări. Și s-a bucurat el foarte mult înțelegând că femeia lui are de gând să-i facă 40 de panahizi. A mâncat el acolo și a băut și s-a luminat cu lumina acelor lumânări pe care le primea de la îngerul Domnului. Și se gândea el zicându-și: „Doamne, Dumnezeule, dacă atâta milă și atâta îndurare ai făcut cu mine aici sub pământ, și-mi porți de grijă sub muntele acesta, cu ce să-Ți răsplătesc eu? Ce pot eu, om păcătos, să fac pentru Tine pentru a-Ți mulțumi?" Și plângea din adâncul inimii sale, mulțumind lui Dumnezeu pentru mila Sa cea negrăită și purtarea de grijă ce o are pentru el, ca să nu moară așa de repede, ci să mai trăiască. Și zicea întru sine-și: „Tu, Doamne, Care mi-ai purtat de grijă și ai dat în gând soției mele să-mi poarte la sfânta biserică 40 de panahizi, ajută-mi cu mila Ta și mă scoate de aici, că Tu le poți pe toate. Iar dacă voi muri

la 40 de zile, să-mi fie iertate toate păcatele mele". El nu știa cele ce i se vor întâmpla la 40 de zile și de aceea grăia așa. Deci, a rămas în continuare așa sub pământ și în fiecare zi îngerul îi aducea jertfa pe care soția lui o ducea la sfânta biserică.

Iar în ziua a 40-a, când sta el la rugăciune, a venit Îngerul Domnului ca fulgerul, a spintecat muntele în două, l-a luat de părul capului și l-a pus într-o clipeală de vreme pe prispa casei sale. Și, când s-a dezmeticit, a văzut și a cunoscut satul și casa sa, dar n-a știut cum așa de repede a ajuns acolo. Însă, când l-a dus pe el îngerul, soția sa nu era acasă, ci era dusă la biserică. Întorcându-se și ajungând la poarta ogrăzii sale, vede un militar pe prispa casei. Și începe a zice: „Vai de mine, cine este acesta? Vai de mine, acesta este bărbatul meu! Și eu astăzi i-am isprăvit cele 40 de panahizi și tocmai acum a venit el". Și când a văzut-o el, a început a plânge în hohot. Atunci, ea l-a întrebat: „Vai de mine, omule, de unde ai venit tu acum? Eu am auzit că ești mort și ți-am făcut

cele 40 de panahizi". Iar el a zis: „Cu adevărat mare milă ți-ai făcut cu mine. Vino în casă și-ți voi spune totul". Și s-au adunat toți vecinii și ziceau între ei: „A venit vecinul de care se știa că este mort". Și-l întrebau: „Cum ai venit? Cum ai scăpat de la pieire? Că se auzise că ai fost robit și că a căzut tunelul peste voi".

„Toate sunt adevărate", a zis el. Și a adăugat: „Când ne-au prins dușmanii, îndată ne-au pus să săpăm un tunel, dar tunelul a căzut peste noi și ne-a acoperit pe toți și au murit toți ceilalți acolo". Apoi le-a spus toate cele ce s-au întâmplat cu el. Cum au căzut două stânci mari cap la cap și sub ele s-a adăpostit el singur. Cum, în fiecare zi, îngerul Domnului îi aducea câte o prescură, o sticluță cu vin și câteva lumânări până la a 20-a zi. Atunci a întrebat pe soție: „Așa-i că la 20 de zile ai uitat să-mi aduci prescură, vin și lumânări la biserică?" Ea a răspuns: „N-am uitat, ci n-am avut timp. Dar am dus a doua zi două". „Da, două am primit și eu acolo, și vinul și lumânările îndoit mai mult". Și s-au minunat toți foarte și l-au întrebat: „Cum și

cine le aducea acolo sub munte?". Iar el le-a răspuns: „Un tânăr îmbrăcat în alb, foarte frumos la vedere, venea și intra prin munte cum ai intra printr-un nor, și-mi aducea în fiecare zi prescura, vinul și lumânările".

Așa sunt îngerii lui Dumnezeu, neîmpiedicați de nimic (vezi *Dogmatica* Sfântului Ioan Damaschin, cap. 4). Dacă Dumnezeu îi trimite în iad, ei nu se împiedică de nimic, tot așa în rai, la cer, și oriunde sunt trimiși spre slujba lui Dumnezeu.

Când s-a auzit de minunea celor 40 de panahizi, preotul a chemat pe acel ostaș la episcopul locului ca să-i povestească toate cele ce s-au întâmplat. Și s-a scris istoria aceasta ca să se știe despre puterea celor 40 de panahizi, care se fac până în ziua de astăzi pentru cei adormiți în Domnul, aceștia fiind miluiți de Dumnezeu pentru rugăciunile Bisericii Sale. Căci, dacă omul acela ar fi fost în iad, Îngerul nu i-ar mai fi adus pâine și vin, că acolo omul nu poate să mănânce, ci i-ar fi adus jertfa de rugăciune a Bisericii, cea care se făcea pentru

sufletul lui. Dar fiindcă el era încă viu, în trup, cele 40 de panahizi i-au folosit și trupește – prin hrană, și sufletește – prin jertfa de rugăciune. Așa s-a descoperit puterea celor 40 de panahizi și lumea creștină de atunci mai cu dinadinsul a început a face la sfânta biserică parastase (panahizi) pentru cei adormiți în dreapta credință.

Voi adăuga aici o istorioară despre puterea celor 40 de Liturghii.

Era un preot bătrân într-un sat de la țară. Și a slujit la biserica acelui sat timp de 50 de ani, iar când a îmbătrânit a intrat ca preot un fecior al lui în locul său. Bătrânul preot se liniștea la casa lui, căci nu mai putea sluji Sfânta Liturghie, dar mai făcea din când în când o citanie sau spovedea pe câte un credincios.

Iar acest bătrân preot suferea de picioare, fiind bolnav de reumatism. Și s-a gândit să se ducă la baia zidită în acele locuri, nădăjduind că se va simți ceva mai bine. Și era acea baie într-o grădină foarte frumoasă, cu pomi roditori. Mergând preotul să facă baie, a venit

acolo în grădină un tânăr plângând foarte tare și oftând. Preotul l-a întrebat: „De ce plângi, tinere?”. Dar el n-a răspuns, ci numai se jelea foarte tare. Și arăta mare bunăvoință de a sluji preotului bătrân, căci mergând la baie îl ajuta să se dezbrace, îi scotea cizmele, iar apoi, după baie, îl ajuta să se îmbrace. Preotul, văzând bunăvoința tânărului, a vrut să-i dea ceva bani, dar el n-a voit să ia nimic, ci plângea nemângâiat și nu vorbea nimic.

Bătrânul preot avea, însă, acest obicei sfânt: cât timp stătea cu picioarele în baie, se ruga pentru cel ce făcuse baia aceea. Și socotea preotul în sinea sa că acel tânăr este mut, fiindcă nu vorbea nimic. Și, văzând că n-a primit bani de la el, s-a gândit să-i aducă niște prescuri și vin. Deci, când a venit a doua zi la baia aceea din grădină a adus o legătură cu prescuri și vin curat pe care, blagoslovindu-le, le-a dat tânărului să le mănânce, dar când i le-a întins să i le dea, tânărul a oftat din adâncul inimii și a zis: „O, părinte! Vai și amar de mine! Dacă ai ști cine sunt eu, nu mi-ai da

pâine și vin să mănânc și să beau”. Atunci preotul l-a întrebat: „Dar cine ești tu, frate?”. „Părinte, părinte – a zis tânărul – eu nu pot să mănânc și să beau. Eu sunt sufletul unui om cu numele Ioan, care a fost oarecând stăpânul grădinii acesteia. Eu am sădit pomii din grădina aceasta, iar baia eu am zidit-o cu cheltuiala mea și am lăsat-o spre folosul tuturor. Dar am murit plin de păcate, în floarea vârstei mele. M-am spovedit la moarte, dar n-am avut vreme să-mi fac și canonul”. Iar preotul l-a întrebat: „Și ce să fac, fiule, ca să te ajut?” El atunci a zis: „Părinte, părinte, sunt 50 de ani de când am murit și am lăsat baia aceasta în folosul tuturor, dar nimeni nu s-a gândit să se roage pentru mine. Numai sfinția ta de câte ori ai venit la baie m-ai pomenit, zicând: «Dumnezeu să-l ierte pe cel ce a sădit livada aceasta frumoasă și a zidit baia aceasta spre folosul tuturor». Și să știi, sfinte părinte, că pentru sfintele tale rugăciuni îmi dă Dumnezeu drumul din iad să vin aici, să stau și eu liber cât timp stai sfinția ta în baie și în grădină.

Deci, părinte sfinte, de vrei să mă ajuți, cu aceste prescuri sfinte și cu vinul să faci pentru mine 40 de Liturghii".

Îndată, după ce tânărul care plângea a rostit acestea, preotul nu l-a mai văzut. Deci, înfricoșându-se și cutremurându-se a luat înapoi prescurile și vinul și nimănui n-a spus această taină. Și, venind acasă, a spus preotului celui tânăr așa: „Fiule, văd că mă apropii de sfârșit, deci să mă lași înainte de moartea mea să mai slujesc 40 de Liturghii". Iar preotul cel tânăr i-a spus: „Dar ai să mai poți să slujești atâtea zile?" Atunci bătrânul preot a zis: „De voi muri sau de voi mai trăi, eu trebuie să slujesc 40 de Liturghii". Și așa a început să slujească bătrânul în fiecare zi, și se minunau oamenii din sat de sârguința lui. Și la fiecare Sfântă Liturghie scotea o părticică pentru acel Ioan care i se arătase plângând în grădină. Iar când bătrânul preot a terminat de slujit 20 de Sfinte Liturghii, venind acasă foarte obosit, s-a culcat pe pat, să se odihnească. Și încă neadormind bine, vede un râu mare de foc,

care mergea cu valuri înfiorate și în el se auzeau mii și milioane de glasuri jalnice. Aproape de malul râului vede pe tânărul cel din grădină, pe jumătate afară din flăcări, care striga: „Părinte, nu mă lăsa, că iată cu Sfintele tale Liturghii jumătate am ieșit din foc". Preotul, trezindu-se foarte înfricoșat după această descoperire dumnezeiască, a continuat să slujească și celelalte 20 de Sfinte Liturghii. Iar când a împlinit aceste Sfinte 40 de Liturghii, fiind în Sfântul Altar, a văzut un porumbel frumos, alb ca zăpada, care a venit și s-a așezat pe capul lui. Iar când preotul a vrut să-l prindă, porumbelul a zburat pe Sfânta Masă și a început a vorbi așa: „Părinte sfinte, până acum am fost în foc și în munci, iar acum, prin Sfintele Liturghii pe care le-ai săvârșit pentru ticălosul meu suflet, m-am ușurat, m-am curățit și m-am luminat, și mă voi duce la veșnica bucurie. Și ție prea cinstite părinte, să-ți dea Prea Bunul și Prea Milostivul Dumnezeu mare plată în ziua cea mare a Judecății, că ai avut dragoste și bunăvoință ca să te ostenești la

bătrânețile acestea pentru a scoate sufletul meu din iad".

Aceasta auzind, bătrânul preot s-a bucurat foarte și s-a minunat de mila și înduioșarea Domnului, și a descoperit mai înainte de moartea sa această taină fiului său, care a lăsat-o în scris, spre folosul de obște al Bisericii lui Hristos. Amin.

Din același ciclu:

- Părintele Cleopa, **Despre frica de Dumnezeu și despre dreapta socoteală**
- Părintele Cleopa, **Despre cunoașterea de sine și despre Spovedanie**
- Părintele Cleopa, **Despre pricinile pentru care Dumnezeu îngăduie să fim ispitiți și despre ispitirea din cele 8 părți a creștinului**
- Părintele Cleopa, **Despre ispitele celor smeriți și ale celor mândri, despre conștiință, plângere și lacrimi**
- Părintele Cleopa, **Despre citirea Sfintelor Scripturi și cheia înțelegerii lor. Despre Prooroci și proorocii mincinoși, despre minuni și false minuni, despre vise și vedenii**
- Părintele Cleopa, **Despre moarte, despre Judecata de Apoi și despre iad**
- Părintele Cleopa, **Despre Rai și despre desăvârșirea omului**
- Părintele Cleopa, **Despre cele 7 pricini și despre cele 12 trepte ale păcatului**
- Părintele Cleopa, **Douăzeci de pricini pentru care trăiesc oamenii pe pământ**
- Părintele Cleopa, **Rolul femeii în familie, Biserică și societate**

- Părintele Cleopa, **Despre rugăciune și treptele ei**
- Sf. Ioan Casian, **Tămăduirea sufletului de patima mâniei**
- Sf. Ioan Casian, **Patima iubirii de arginți și vindecarea ei prin milostenie**
- Sf. Ioan Casian, **Virtutea curăției și a castității - biruitoare a patimii desfrânării**
- Sf. Ioan Casian, **Virtutea înfrânării - tămăduitoare a lăcomiei pântecelui**

Redactor: Pr. Mihail Ovidiu Ciobotaru
Tehnoredactor: Rema Zugravu
Corector: Madalena Tenchiu
Design copertă: Lucian Săcrieru
Prepress: Mariana Enache

Bun de tipar: aprilie 2003. Apărut: 2003
Editura TRINITAS, Cuza Vodă 51, 6600, IAȘI
Tel.: (0232)216693; (0232)218324; Fax (0232)216694
http://www.trinitas.ro; E-mail:editura@trinitas.ro
Comanda nr. 77
Tiparul executat la Tipografia TRINITAS
E-mail: tipografia@trinitas.ro

*În **ziua întâi**, când moare omul, sufletul lui stă acolo unde a ieșit din trup. Trupul este ca o haină în care a stat sufletul sau ca o casă a lui în ziua când se dezbracă sufletul de această haină a trupului, înainte de a se despărți pentru multă vreme unul de altul. Iar îngerul de la botez îl ține încă pe suflet lângă haina aceasta cu care a fost îmbrăcat. Noi plângem pe cel mort că ne-a părăsit, dar el e încă de față. În **ziua a doua** după moarte se întâmplă un lucru mai înfricoșător. Tot ce ai lucrat în viață ți se arată deplin și concret în ziua a doua. În **ziua a treia** i se dau sufletului încă șase îngeri care, împreună cu cel de la botez, sunt șapte, și își începe călătoria spre cer.*

Pentru ce se face deci pomenirea la trei zile de la moarte? Pentru că sufletul a ajuns pentru prima dată la Dumnezeu și e bine să ne rugăm ca Dumnezeu să-l binecuvânteze cu liniște, cu pace și cu darul Sfântului Duh.

TRINITAS